

DVA TOHTOROČNÉ LETNÉ RODINNÉ TÁBORY V LOME NAD RIMAVICOU A V LIPTOVSKÉJ OSADE ZAVŔŠILI XX. ROČNÍK RODINNÝCH TÁBOROV, KTORÉ SA KONAJÚ V RÁMCI HNUTIA KREŠŤANSKÝCH RODÍN NA SLOVENSKU. OD ZAČIATKU AŽ PO SÚČASNOŠŤ ICH PRIPRAVUJÚ MANŽELIA KAROL A LAURA HUSÁROVCI Z BRATISLAVY. O TRADÍCIU RODINNÝCH TÁBOROV HKR POROZPRÁVAL FAMILII ICH ZAKLADATEL A ORGANIZÁTOR KAROL HUSÁR.

TRADÍCIA RODINNÝCH TÁBOROV MÁ UŽ 20 ROKOV

Stretnutia s Bohom, prírodou a ľuďmi

Karol Husár / Alžbeta Mráková
Foto: archív K. Husára

família Aký je prvotný a hlavný zmysel rodinných táborov?

Myslím si, že každá rodina by aspoň jedenkrát v roku mala vypnúť a vyhraď si čas na vlastnú rekreáciu. Na to slúži aj naša ponuka rodinných táborov. Od klasickej rodinnej dovolenky sa líšia tým, že ide o rekreáciu viacerých rodín, teda rodičov a ich detí. Zmena všedných domácich múrov za nie bežné múry rekreačného zariadenia často býva podnetom a inšpiráciou na upevnenie povedomia vlastnej rodiny ako celku a na vytvorenie spoločenstva rodín spolu s inými rodinami. Inokedy môže podnietiť túžbu k potrebnej zmene alebo naopak utvrdiť sa v tom, čo funguje dobre.

família Z akej ponuky táborov HKR si záujemcovia môžu vybrať?

Vo februári, prípadne začiatkom marca organizujeme zimný rodinný tábor

a v letnom čase obyčajne dva rodinné tábory, z nich jeden je určený pre rodičov s menšími deťmi (do 10 - 12 rokov) a druhý pre rodičov s tínedžermi. Počet zúčastnených je neraz daný kapacitou rekreačného zariadenia a pohybuje sa od 15 do 30 rodín.

família Čo predchádzalo dnešnej podobe rodinných táborov?

Kľúčovým „prapočiatkom“ rodinných táborov bola skutočnosť, že niekedy koncom 70. rokov som sa ako študent „náhodne“ ocitol medzi skupinou veriacich, ktorí sa pravidelne týždenne stretávali pri modlitbe a Božom slove, v tzv. študentskom stretku. Určitou nadstavbou, akosi čerešničkou na torte boli naše spoločné výlety - lyžovačky, rôzne hrebeňovky, na ktoré som sa vždy veľmi tešil. Na viacdňových, väčšinou týždňových pobytoch v horách okrem športovo-turistických aktivít

vážne miesto zaujímal aj určitý duchovný program.

família Kto vtedy organizoval tieto študentské výlety?

Ich dušou býval skúsený laik, ktorý kompletne zabezpečoval program, zvyčajne aj kňaza. Boli to najmä Vlado Jukl a Silvo Krčméry, ďalej Laco Csonotos, Jozef Hlinický, Ferko Kapušňák, Stano Labiak a ďalší. Na margo: až po nežnej revolúcii o viacerých z nich sme sa dozvedeli, že už v tom čase boli tajnými kňazmi. Na druhej strane, ako duchovní nám vtedy slúžili najmä jezuiti Ivan Bunček, Ferko Gábriš, Emil Ványi, ako aj dnes už nebohí pátri Karol Ďurček, Peter Filipovič či páter Michal. Chodievali s nami aj saleziáni Mirko Kysela a Stanko Sloboda, ktorí už tiež nie sú medzi nami. Popri študentských výletoch však veľmi dobre fungovali aj detské výlety (organizova-

né boli v rámci práce HKR v rokoch 1969 – 1990. Navštevovali ich deti rodičov, ktorí sa stretali v nelegálnych rodinných spoločenstvách. Cez letné prázdniny sa konalo obyčajne päť takých táborov v rodinných chatách po celom Slovensku. Pripravovali ich rodičia, katechéty a katechėti z Hnutia kresťanských detí na Slovensku pod vedením Ing. Evžena Valoviča. Mnohé z týchto detí navštevujú

koch, obyčajne v malých skupinkách dvoch až štyroch rodín.

família Spomenuli ste bezpečnostné dôvody. Čoho sa týkali?

Je známe, že výlety do roku '89 sa organizovali diskretným spôsobom, systémom „od ucha k uchu“. Tento spôsob bol pre nás študentov a slobodných akoby šitý na mieru.

Áno, pretože medzičasom sa z nás študentov stali manželia a rodičia. Ako mladá rodina hľadali sme určité pokračovanie toho, čo sme zažívali v študentskom stretku a celkom prirodzene sme sa stali súčasťou malého rodinného spoločenstva v rámci HKR, ktoré spolu s manželkou stále považujeme za silný inšpiračný zdroj. To bol dôvod, že aj rodinné tábory vo svojom názve od počiatku nesú značku HKR.

Na vrchole Latiboriskej holi v Nízkyh Tatrách (júl 2009)

súčasných rodinných táborov už so svojimi deťmi – pozn. red.).

família Aký bol rozsah týchto aktivít? Zrejme ešte nešlo o rodinné tábory.

Pôvodné študentské výlety a či tábory mali svoju dynamiku, vnútornú energiu a fungovali viacero rokov aj po skončení našich štúdií. Z bezpečnostných dôvodov ich rozsah bol limitovaný a obyčajne býval do 10 (max. 15) účastníkov, čo nebolo dostatočný počet pre účasť viacerých rodín. Napriek tomu, určité pokusy o spoločnú rekreáciu rodín sa uskutočnili už v 80. ro-

Zložitejšie to bolo, ak o spoločnom výlete uvažovala rodina, ktorá v časech pred nežnou revolúciou bola potenciálne zraniteľnejšia než skupina slobodných študentov.

família Patrila k nim už aj Vaša rodina?

família Spomínate si na prvý rodinný tábor pod touto značkou?

Samozrejme. Prvý oficiálny rodinný tábor HKR sa uskutočnil v lete 1992 v Kubrici pri Trenčíne. Zúčastnilo sa na ňom 30 rodín z Bratislavy, ale aj z Košíc. Na rozdiel od predchádzajúcich pokusov o rodinné tábory, ktoré boli s menším počtom rodín a relatívne uzavretých, tentoraz išlo o tábor s verejnou publicitou a ktorý bol výrazne väčšieho rozsahu ako predchádzajúce pokusy.

família Vzali ste naň aj vlastné deti?

Z našich súčasných šiestich detí sme tam boli v tom čase so štyrmi, vtedy ešte malými deťmi. Z nich sa neskôr stali naši významní pomocníci pri príprave rodinných táborov. Dnes sa určitým spôsobom na príprave rodinných táborov, samozrejme, popri manželke Laure, podieľajú už aj najmladší Filip a Katarína.

família Máte prehľad, koľko rodinných táborov HKR sa uskutočnilo ročne a koľko ich bolo celkovo za 20 rokov?

Organizátor rodinných táborov HKR spolu s časťou svojej rodiny (Filip 13, Katarína 18, manželka Laura, Jakub 24), Lom nad Rimavicou (júl 2011)

VIZITKA

RNDr. Karol Husár, CSc. (55) – vedecký pracovník Geografického ústavu SAV v Bratislave, zakladateľ a organizátor rodinných táborov HKR (spolu s manželkou Laurou), otec šiestich detí. Ako manželia už 27. rok navštevujú malé rodinné spoločenstvo HKR, ako rodina sa angažujú v rodinnom apoštoláte.

Rodinný tábor si ťažko možno predstaviť bez gitary. Zľava: Miriam, Veronika, Juraj a Tereza, Liptovská Osada (júl 2008)

Je to jedna z našich priorit vychádzať v ústrety práve takýmto rodinám. Tomu zodpovedá aj výber zariadenia, ako aj snaha zabezpečiť, aby pobytové náklady na rodinu boli dostupné všetkým. Pritom každá rodina si hradí iba svoje skutočné náklady. V prípade potreby, ak je to možné, sa slabšej rodine snažíme prispieť na zlacnenie pobytových nákladov. Býva to vďaka sponzorom, ako aj rodinám, ktoré sú na tom finančne lepšie. Väčší dôraz ako na konkrétnu lokalitu a zariadenie však kladieme na udalosť, spoločný zážitok a spoločenstvo.

rodina Čo získava rodina účasťou na tábore?

Účasť rodiny na rodinnom tábore je prejavom jej otvorenosti. Vo všeobecnosti, rodina má príležitosť zažiť spo-

Pri Brankovom vodopáde (júl 2008)

Rodina Mroková okrem štyroch vlastných detí prišla aj so svojím adoptovaným Afričanom Jakobom. (augúst 2010)

Prvé ročníky rodinných táborov HKR boli podľa všetkého jediné, ktoré prichádzali s ponukou na inter-rodinnú rekreáciu. Záujem zo strany rodín však výrazne prevyšoval ponuku, a tak vznikali tábory, ktoré obyčajne viedol niekto z pôvodných účastníkov rodinných táborov HKR. V súčasnosti už ťažko možno mať presný prehľad. Viaceré z nich sa organizujú na farskej úrovni, niektoré v rámci iného hnutia. Teraz sa v priebehu roka organizujú tri rodinné tábory pod hlavičkou HKR – jeden zimný a dva letné. Za 20 rokov je to 56 táborov. Ako som ale povedal, organizujú sa aj iné rodinné tábory, ktorých vznik priamo alebo nepriamo

bol inšpirovaný skúsenosťou z rodinných táborov hnutia.

rodina Môže sa prihlásiť na tento tábor každý, alebo iba členovia HKR?

Môže ísť takmer každá, ľubovoľná rodina, t. j. rodičia a deti, ktorí rešpektujú skutočnosť, že program je vedený v katolíckom duchu. Preferujeme najmä účasť nových rodín, ako aj početnejších a sociálne slabších rodín. Pokiaľ je to možné, povzbudzujeme k účasti kompletnej rodiny.

rodina Preferujete sociálne slabšie a mnohodetné rodiny? To vážne?

čnosť spolu s inými rodinami, možnosť čerpať alebo odovzdať skúsenosť z vlastnej rodiny iným rodinám. Tábory HKR majú teda mocný potenciál vzájomného dávania a obdarovania, obohatenia tak na horizontálnej, ako aj na vertikálnej úrovni, vo vzťahu k Bohu. Možno povedať, že až 90 % problémov v rodinách je rovnakých alebo veľmi podobných; menia sa iba hráči... To rodiny veľmi zblížuje.

rodina Kto a ako zostavuje program rodinného tábora?

Na jednej strane sa vychádza z dlhoročných skúseností, na druhej strane sa usilujeme, aby bol tábor „šitý

na mieru“ zúčastneným rodinám. Slúžia na to vyjadrenia účastníkov, čo očakávajú od tábora a čím by chceli prispieť do programu. Hoci nie vždy sa podarí všetky nápady uskutočniť, často sú cennou inšpiráciou pre ďalšie rodinné tábory. Na poslednom letnom rodinnom tábore únedžeri mali napríklad osobitný program o vzťahoch medzi mladými, ktorý viedol páter Pavol Hudák. Na druhej strane, my rodičia sme mali podnetné prednášky Jána Čapka z efektívneho rodičovstva, najmä vo vzťahu k našim dospievajúcim deťom. Zaujímavé boli aj témy, ako zaobchádzať so stresom a s hnevom, konflikty medzi manželmi a ich riešenie, emočná konfrontácia a empatia a terapia pevným objatím podľa Jiříny Prekopovej.

família Program je teda vedený v katolíckom duchu... Ako konkrétne?

Na prevažnej väčšine táborov sa zúčastňuje katolícky kňaz, každý deň je svätá omša. Zároveň je tu príležitosť na duchovný rozhovor či sviatosť zmierenia, súčasťou táborov bývajú krížové cesty, nočné adorácie, modlitba ruženca atď. Nedá mi nespomenúť, že od r. 1999, celkovo na 26 rodinných táboroch HKR svojou kňazskou službou a jedinečnou charizmou výrazne prispel Ferko Kapušník. Významný bol aj prínos kňazov Petra Patúca a Ľubora Schlossára, ktorí na rodinných táboroch HKR slúžia v posledných rokoch.

família Čitateľ si teraz môže položiť otázku, čo uprednostniť, vlastnú rodinnú dovolenku, alebo túto Vašu ponuku?

Rodinný tábor HKR vôbec nemá ambíciu nahradiť rodinnú rekreáciu, ale skôr ju doplniť. Platí pritom, že najkrajšia dovolenka vonkoncom nemusí byť najdrahšou. Myslím, že v súvislosti s rodinnými táborami toto pravidlo platí aspoň dvojnásobne.

família Prezradíte, kde bude najbližší rodinný tábor?

Zimný rodinný tábor bude vo februári v Slovenskom raji a letné chystáme na budúci rok vo Vysokých Tatrách. Prihlásiť sa možno na internetovej stránke www.hkrtabory.host.sk. ❀

Čím bol a je pre niektoré rodiny tábor, na ktorom sa zúčastnili:

Boli a sú to krásne stretnutia ľudí s ľuďmi, ľudí s Bohom a ľudí s prírodou. Rodinné tábory nám dali možnosť prežiť atmosféru spoločenstva veriacich, ktorí vo svojej jedinečnosti a rozdielnosti vedú nájsť spoločnú reč, vedú sa počúvať, povzbudiť a navzájom sa obohatiť so svojimi skúsenosťami.

Štefan a Monika Vidličkovci, 2 deti, Bratislava

Boh nám poslal do cesty rodinný tábor v čase, keď sme to veľmi potrebovali. Bola som po materskej dovolenke a žiadalo sa nám zdieľať sa i oddychovať s ľuďmi, ktorí zmýšľajú podobne, žijú a majú obdobné starosti a radosti ako my. Z prvého zimného tábora sme boli nadšení. Poskytol presne to, čo sme potrebovali: Každý deň svätá omša, stála dispozícia kňaza, rodina spolu, rodičia si nájdú spoločnosť medzi dospelými, deti medzi deťmi, šport, príroda, večerný zábavný program, postarané o stravu... Tento štýl dovolenky striedame aj so súkromnou dovolenkou, ale rodinný tábor je super týždeň prežitý v intenzívnej Božej prítomnosti v kruhu svojej rodiny a v spoločnosti príjemných ľudí, ktorí nás vždy inšpirujú k vylepšovaniu tých záležitostí v rodine, ktoré nás ťažia. Sme nesmierne vďační organizátorom za dlhoročnú obetavú prácu na príprave a realizovaní týchto takých prepotrebných podujatí.

Katarína a Ivan Benkovci, 2 deti, Bratislava

Páči sa nám, že všetko je na báze dobrovoľnosti, že čas sa dá skvele prežiť aj bez TV, netu a Facebooku, že sa môžeme tešiť na kamarátov, odpútať sa od práce, venovať sa viac rodine i sebe a že vytvárame skvelú partiu, ktoré nás celý rok správdza v modlitbe.

Gažiovci, 6 detí, Horné Lefantovce

Asi pred 16 rokmi som počula od viacerých rodín veľmi pozitívne informácie o rodinných táboroch, ale akosi som z viacerých dôvodov nemala odvahu prihlásiť sa. Až raz sme sa zúčastnili ako náhradníci a odvtedy nás rodinné tábory chytili za srdce a vždy sa tešíme, keď sa na tábor dostaneme.

Marta Urbanová, 3 deti, Bratislava

Pre nás je to príležitosť prehĺbiť svoj vzťah k Bohu, stretnúť veľa dobrých ľudí a zistiť, že naše životy majú veľa spoločného. Ďalej je to možnosť vyšportovať sa, vyblázniť, dobiť si „baterky“, oddychnúť si na chvíľu od vlastných detí, keďže tie sú takmer stále medzi svojimi kamarátmi. Chválime Boha za to, že požehnáva toto dobré dielo, aj jeho nositeľov.

Vlado a Dagmar Šiškovci, 6 detí, Piešťany

Koho by nepotešila slávobrána pred príchodom na vrchol Salatína? (august 2010)

Cestou na kopec Sitno (júl 2009)